

Glasul Satelor

Gazeta Partidului Țărănesc

ABONAMENTUL: Pe un an 50 Lei; pe jum. an 26 Lei; pe trei luni 14 Lei; pe o lună 5 Lei. :-: Pentru America 3 dolari pe un an. :-:

APARE IN FIECARE DUMINECĂ, SUB INGRIJIREA UNUI COMITET.

Editor și redactor responsabil: Dr. VICTOR HOTĂRAN. :-: REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA: :-: Arad, Bulevardul Carol Numărul 37. :-:

E vremea socotelilor.

— După vizita primului ministru bulgar. —

De trei ani, gazetele partidului liberal duc o campanie -- lipsită de orice judecată -- împotriva partidului agrarian bulgar și cu deosebire, împotriva dlui Stamboliisky. In cele din urmă luni, oficiosul guvernului -- care dă, în fiecare anurg, dovada unei totale lipse de rușine -- a ridicat învinuiri de-o greutate excepțională împotriva guvernului dela Sofia.

Dintre aceste învinuiri, două au preocupat mai mult gazetele: declarația hotărâtă că guvernul dlui Stamboliisky întreține bandele de comitagi, care pradă Cadrilaterul și declarația nu mai puțin limpede că d. Stamboliisky a cumpărat pe preț de 20.000 de leva, Partidul țăranesc din România, care s'a obligat -- în schimb -- să înapoieze Bulgariei Cadrilaterul.

Prin urmare, hotărât: guvernul dela Sofia ne este vrășmaș. Mai mult, încă: acest guvern se slujește, împotriva-ne, de cele mai ticăloase arme: de bande, pe cari le întreține într'ascuns și de oameni, pe care-i cumpără pe sub mână.

Așa spune ziarul oficios. Așa spunea, într-o declarație, d. ministru președinte,

Deci aceasta era convingerea întregului guvern.

Atunci, cetățeanul avea dreptul să spună:

— Cu un astfel de guvern, a cărui politică înseamnă o veșnică și ascunsă amenințare pentru România, noi nu numai că nu putem întreține legături prietenești, dar trebuie să ne luăm toate măsurile de pază.

Acum câteva zile, d. Stamboliisky a sosit în București. Ce s'a întâmplat? Și-a schimbat dsa politica? Noi nu cunoaștem o atare prefacere. S'a convins guvernul dlui Brătianu, că pe nedrept a ridicat învinuiri împotriva guvernului dela Sofia? Noi nu știm că d. Brătianu să fi retras cele spuse.

Atunci? Dacă d. Stamboliisky este vechiul vrășmaș al României: dacă guvernul știe toate acestea: -- de ce a prânzit dnul Vintilă Brătianu, monopolizatorul patriotismului pe acțiuni la „Capșa”, cu primul ministru al Bulgariei? De ce a avut lungi întrevederi d. Ionel Brătianu cu „banditul” Stamboliisky? De ce s'a plimbat dnul Duca, prin Capitală, cu cel ce a cumpărat Cadrilaterul pe 20.000 de leva? Este cu putință ca un guvern patriotic să trateze

prietenește cu un guvern vrășmaș nouă? De sigur -- nu.

D. Stamboliisky a făcut declarațiuni limpezi gazetarilor.

Față de problema bandelor din Cadrilater, dsa a spus așa:

„In această chestiune, e o gresită apreciere din partea gazetelor și a conducătorilor din România. Ni se vorbește de comitagi. Noi însă spunem că sunt oete de briganzi (hoți), cari se folosesc de faptul că granița nu e bine păzită și se aruncă peste graniță, când într'o parte, când într'alta săvârșind hoții.

Sunt convins că dacă s'ar face o cercetare, s'ar dovedi că acești briganzi sunt o pacoste mai mare pentru Bulgaria, decât pentru România.

„Fîndcă brigandajul a luat proporții, Sobrania (parlamentul bulgar) a votat o lege prin care dacă cineva lipsește mai mult de 20 zile din comună, e socotit brigand și părăt tribunalului. Pentru orice brigand ucis în Bulgaria, guvernul dă un premiu de 50.000 leva”.

Prin urmare întâia minciună este dovedită.

Intrebat despre cei 20.000 de leva, dați unor deputați țărăniști români în schimbul făgăduielei de a înapoia Bulgariei Cadrilaterul, -- primul ministru bulgar a răspuns:

„Aceasta este o calomnie urâtă pornită nu știu de unde. Sunt gata să primese orice cercetare, să pun la dispoziție toate vorbirile și declarațiile mele de 20

Crășma necurată.

— Povestire. —

Or fi câțiva ani de-atunci. Veniseră sărbătorile de iarnă și cu ele vacanța de doua săptămâni, pe cari noi scolarii de liceu, o așteptam cu atâta dragoste și bucurie copilărească. Invătam la școală într'un orașel de munte din Moldova. Cum am scăpat de clasă, în seara ajunului nașterii Mântuitorului, în grabă mi-am făcut bagajul, și împreună cu alți prieteni ne-am urcat în tren, glumind, rîzînd, și cântînd cu acea vioasă pe care o cunoaște numai vârsta de optsprezece ani.

După un drum lung și obositor de nouă ceasuri cu trenul și două cu trăsura, am ajuns acasă. Era un ger cumplit. Când trăsura intră în curte, eram aproape înghețată. Vorbeam cu mare greutate, o lene par'că îmi stăpînea întreg corpul, simteam un fel de durere când îmi mișcam făcile. Am sosit dimineața pe la orele opt.

Toți ai mei se strînseseră în jurul meu, veseli, o veselie însă tăcută, stăpînită, nearătată prin răsese sgomotoase sau prin vorbe aprinse; mă priveau numai cu atenție și curiozitate, cu ochii voioși plini de dragoste, par'că nu m'ar fi văzut de cine știe cîtă vreme.

Era o mare întîmplare pentru părinți și rude sosirea mea acasă; deasemenea și flăcăii din sat, foștii mei prieteni de copilărie, îndată ce auzeau că a sosit, „Domnul Ghică” cum îmi spuneau ei acum, nu întîrziiau a veni să-mi spună ce căntece s'au mai înscodit, ce povești deosebite sunt mai în vază la sezătoare, ori ce nunți s'au

fost pus la cale pentru căslegile Crăciunului. Ce frumoase, curate, senine și dragi inimii mele, erau acele vremuri!

Atunci treceau repede zilele și erau voioase ca un suflet de copil, nestăpînite de nici un gând, nezbuciumate de nici o grijă!

A trecut curînd ziua întâia, fiind purtat de frații mei să-mi arate lucrurile și schimbările făcute în lipsa mea, să-mi povestească întîmplări de prin vecini, să-mi împărtășească vesti nouă despre cunoscuți și prieteni de prin județ.

Cum a înserat, scurt timp după masă, fiind obosit și nedormit în noaptea trecută, am intrat în iatacul unde dormeam noi copii când eram mici și m'am culcat. Cum am pus capul pe pernă am adormit dus. Cît o fi dormit nu știu, dar odată mă trezii într'un sgomot surd, înăbușit, mi s'au părut că s'au clătinaț ferestrele, un sgomot cjudat au auzit și așa cum eram cu mîntea împănjenită de somn, neputîndu-mi da seamă bine ce este, un fior îmi trecu prin tot corpul deșteptîndu-mă.

Am deschis ochii; înaintea mea un întunec ec adînc, înfiorător. Căutai o clipă să pătrund, să străbat cu privirea întunericul, dar am închis numai decât ochii, stăpînit de o teamă neînțeleasă.

Nu-mi era frică, totuși, un mecanism vag de conservare mă îndeamnă să fiu atent, ascultînd cu o încordare deosebită orice sgomot cît de mic. Nu-mi puteam da socoteală de ce eram neliniștit; aș fi voit să adormi din nou, de aceea stam nemșecat în pat cu fața în sus, îmi fixam gândurile asupra vre-unui fapt oarecare și le țî-

neam în starea aceea de neclintire cu o încordare care mă făcea să sufăr.

În zadar însă mi-au fost aceste toate încercările; par'că era un pustiu și o neliniște în cameră, ce mă strîngea din toate părțile ca niște brate de fier.

Atunci îmi veni în mînte, fără să voesc o întîmplare din trecut, o amintire veche, pe care o auzisem dela oamenii din sat. Trosnetul mobilelor și întunerecul des, grăbi să se deslusească tot mai mult, povestea care începu să-mi preocupe mîntea.

Mi-aduse aminte de vremea copilăriei mele și înfățișarea crășmei necurate, așa cum îmi rămăsese întipărită în mînte, mă urmau în clipa aceea cu o îndărătnicie crudă. O vedeam mărunț, dărăpănată, învălțată cu stuh și maldări de coconi, cu ferestrele mici și prispa de lut, iar locul dimpreiurii casei vrăște, așezată pe malul râpei, pustie și singuratică în marginea satului. Acolo locuise Ham Hascal jidanul, crășmar și bogasier. In casa aceea nimeni nu putea sta mai mult ca două trei zile, pentru că avea pe necuratul; dar jidanul a stat o bună seamă de vreme într'însa. Venise într'o toamnă din târg, venise cu calabalac mult și capital puțin, apoi se așeză în sat, închirînd casa aceea părăsită și deschisese prăvălie.

Avea de vînzare orice, și marfă de bogasierie și băutură. Așa merge mai bine negustoria; pentru că dacă intră omul să cumpere doi, trei, coți de chimbrică, ori nîscăi sare pentru gospodă-

de ani încoace și, dacă s'ar dovedi că am spus cu așa ceva, sunt gata să mă retrag din viața politică.

„Am auzit și în Bulgaria de această calomnie, dar am socotit-o delu început drept o intrigă”.

Deci și a doua minciună este dovedită.

Tot în această privință gazeta „Patria” din Cluj, organul oficial al Partidului național scrie sub-titulul „Dovada calomniei”:

„Cu puțin înainte de cea din urmă vizită a primului ministru bulgar la București, „Viitorul”, (gazeta oficială a partidului liberal, N. Red.) sleindu-și toate... dovezile împotriva Partidului țărănesc, reînvia proasta învinuire a... angajamentelor luate de fruntașii țărăniști de a împoia Dobrogea Bulgariei. Era vorba de o mecă învârteală a unor înșelători, cari reușiseră să „ușureze” cu 20.000 leva, pe d. Stamboljisky, prezentându-i-se drept deputați țărăniști.

Afacerea s'a cercetat — sunt aproape doi ani de atunci — și e probabil că însuși primul-ministru bulgar este astăzi lămurit asupra calității celor doi înșelători, cari au abuzat de buna credință, spre a-i storce această sumă de bani.

Gazetele liberale însă își păstrează această învinuire împotriva Partidului țărănesc cu cea din urmă rezervă a cazanului de calomnie și batjocuri, din cari își hraneste certele (cu condeiul) politice.

Ne așteptam, totuși, ca odată cu sosirea dlui Stamboljisky la București afacerea să se limpezească și pentru liberali. Ne închipuiam că i-se vor cere lămuriri cari să restabilească — dacă mai era nevoie — o chestiune, din care gazeta „Viitorul” își făcuse o armă puternică împotriva unui contrar.

Aceasta însă, precum și celelalte gazete liberale nu mai suflă o vorbă. Astăzi gazetele liberale tac, ca mai târziu să poată reveni asupra aceleiași calomnii.

Tăcerea lor de azi nu poate fi însă privită decât ca cea mai bună dovadă de calomnie”.

Tovărășia opoziției nu se face.

— Ruperea consfătuirilor dintre naționaliști și țărăniști. —

Dupăcum vestisem, Vineri a sosit la București d. dr. Voicu Nițescu, delegatul Partidului național, care a adus răspunsul partidului său la propunerea Partidului țărănesc, referitor la plămuita înțelegere între aceste două puternice partide politice în țară.

Având în mână acest răspuns, Comitetul executiv al Partidului țărănesc s'a întrunit Vineri la clubul dela hotel Astoria dela ceasurile 10 dimineața la doua după amiazi și dela 5 după amiazi la 11 noaptea, spre a lua o hotărâre în privința înțelegerii politice cu Partidul național.

După lungi dezbateri, comitetul executiv al Partidului țărănesc a luat hotărârea cuprinsă în următorul comunicat (hotărâre):

„Partidul țărănesc constatând, cu regret (părere de rău), că din pricinile ce se vor arăta la timp, n'a putut termina înțelegerea precisă (hotărâtă) cu Partidul național, înăuntrul termenelor fixate (hotărâte), încetează tratativele (consfătuirile) și își reia libertatea de acțiune (lucrare).”

În ce privește raporturile pentru viitor, — scrie gazeta „Adevărul” — trebuie ținut seamă mai mult de spiritul hotărârei de Vineri seara, decât de fondul ei. Atât în Partidul țărănesc, cât și în cel național, ruperea tratativelor (consfătuirilor) nu este considerată (socotită) ca o ruptură între cele două partide, ci numai ca o renunțare (abz.cere) vremelnică la o alianță (tovărășie) mai strânsă. Din ambele (amândouă) tabere se dau asigurări că relațiile (legăturile) între ele vor rămâne din cele mai bune, și că nimeni nu va împiedeca, în împrejurări favorabile (princioase) ca alianța (tovărășia) care nu s'a putut încheia acum, să se încheie în viitor.

Pentru a arăta acest lucru, Partidul țărănesc a dat Sâmbătă seara un al doilea comunicat (hotărâre) cu următorul cuprins:

„Cu acord (înțelegere) sau fără acord, relațiile între Partidul țărănesc și Partidul național în împrejurările de față nu pot fi decât relații de prietenie. În fapt, împotriva unui guvern, unui parlament și unui partid cu cel liberal, ostile celor două partide nu pot lucra decât ca aliate (tovărășe).”

„Acordul urmărit presupune renunțarea (abz.cerea) la inițiativă (conducere) pentru fiecare din cele două partide, un comandament comun și o tactică comună.

Firește că acestea la randu-le presupun un legământ strâns pentru scopul vizat (hotărât) și într'un timp determinat (tărmarit), precum și garanții reciproce (imprumutate).

Aceste chestiuni nefiind rezolvate (deslegate) în termenele stabilite împreună — și nu din pricina Partidului țărănesc care a pus la dispoziția Partidului național două proiecte de acord — iar data congresului apropiindu-se, tratativele au încetat.

Când Partidul național va fi hotărât să accepte (primească) precizările (lămuririle) cerute unui acord solid (tare), Partidul țărănesc

nu va fi o piedecă în calea realizării (implinirii) sale”.

Într'o ședință ținută tot Vineri, s'au adus schimbări statutului Partidului țărănesc, schimbări cari urmează să fie aprobate (înțarite) de congresul partidului care va avea loc la Iași în zilele de 24, 25 și 26 Noembrie c. — În acest congres se va dezbate următoarele trei chestiuni:

Reorganizarea partidului, schimbările aduse statutului, revizuirea programului, chestiuni de tactică în care se cuprinde și hotărârea ce trebuie s'o ia partidul față de Parlament, dacă parlamentarii acestui partid vor intra sau nu în Parlament.

Comitetul executiv aduce la cunoștința organizațiilor județene ale Partidului țărănesc că la congresul general al Partidului care va avea loc în zilele de 24, 25 și 26 a. c. la Iași vor lua parte:

Toți membrii comitetelor județene, membrii comitetului central, deputații și senatorii Partidului țărănesc, precum și toți membrii activi cari ar dori să asiste.

Ce-i nou în politica țării?

— Zilele trecute s'a prezentat dlui ministru Duca contele Zichy, ministrul Ungariei în România, arătând părerile de rău ale guvernului său pentru conflictul petrecut în Parlamentul ungar cu prilejul vorbirii deputatului Szilágyi.

— Față de împotrivirea deputaților ardeleni, bănățeni și țărăniști de a lua parte la lucrările „Clubului liberal” din Dealul Mitropoliei, guvernul e hotărât să declare aceste locuri vacante. E vorba ca cercurile de alegere din Ardeal și Banat, în cari s'ar face nouile alegeri partiale, vor fi convocate pentru a doua jumătate a lunii Ianuarie.

— Prin gazeta sa oficială „Indreptarea” partidul averescan cutează să vorbească de „revolutionarismul” Partidului țărănesc! Partidul averescan, care a complotat cu socialistii, în camera separată dela restaurantul „Enescu”; partidul care a fost oprit de a face revoluție numai de socialisti; partidul acesta, care — precum s'a dovedit din chiar mărturia generalului în fața Curții martiale — urmărea detronarea regelui, ca să capete puterea; — partidul acesta nu are vază morală de a trage la îndoială unui partid monarhic dovedit — cum e cel țărănesc — principiile cinstite publicate încă dela înființarea lui. E singurul răspuns ce se poate da domnilor plătiți din punga „sarlatanului” Schuller.

— O delegațiune de învățători parlamentari ardeleni și bănățeni prezentându-se dlui dr. C. Angheliescu, ministrul școlilor, a cerut uniificarea și statificarea cât mai grabnică a școlilor confesionale. Confesiunile cari nu vor să primească statificarea, Statul să le respingă orice sprijin moral și material.

rie, nu se poate să nu dea pe gât și o cinzeacă de rachiu, ori o dușcă de vin.

Nu prea cunoștea el așa bine locurile și oamenii, dar își zicea adeseori, când punea în cântarul reușitei și însușirile aceste:

„În satul acesta trăesc numai răzeși; eu știu că răzeși is fuduli și boeroși; eu am să le zic „cocoane” și negustoria are să meargă!”

Bun; era și asta o socoteală pe care și-o făcea Haim Hascal. El își mai făcuse, ce-i drept, și alte socoteți, adică să strângă bucate din sat, să dea marfă nouă nouă pe grâu ori porumb, iar atunci când s'a face schimbul și se va hotărî prețul, mai aruncă el așa o dobândă — o nimica toată — din care să-i lasă cheltuielile drumului și cărăuș'a, din care să plătească chiria prăvăliei și cheltuiala zilnică a gospodăriei, iar capitalul din marfă să sadă nestruciat. — bani albi pentru zile negre.

Cu gândurile acestea își asează Haim Hascal sticlele cu rachiu, pe politele de pe teighea, rându-te ca și treptele unei scări, ca să poată deosebi calitatea băuturii.

Iar când a luat primul ban, când a făcut safteaua alșverisului de pe un pahar cu rachiu, a pus mâna binisor pe ciocan și căutând un cui de fier, a tintuit banul pe masa teighelei. Al doilea gologan câștigat din vânzare l'a bătut în pragul casei; asta ca să facă un fel de drum banilor ce aveau să curgă în teigheaua sa, să-i meargă bine negotul.

(Va urma).

Primirea d-rului N Lupu la Newyork (America).

Cităm în gazeta „America”:
„Un public numeros și distins a ținut să primească în seara de 17 Octombrie 1922, pe marele om de stat și luptător al democrației dr. Nicolae Lupu. „Comitetul de recepție dr. Nicolae Lupu” a aranjat o frumoasă întrunire în marea sală „Stuyvesant Casino” iar cei invitați au ținut să facă o manifestație impunătoare celui mai iubit din musafirii Patriei mume.

Profesorul dr. Leon Feraru dela „Universitatea Columbia”, salută în mijlocul entuziasmului general pe uriașul dr. Lupu care se luptă cu balaurii întunericului, rostind următoarea cuvântare plină de avânt și simțire:

„Mă simt fericit că am prilejul, în astaseară, să salut în doctorul Nicolae Lupu generația nouă de luptători democrați din România copilăriei mele. Mă simt fericit și profund miscat.

Barbați de stat ca drul Lupu sunt simbolul viitorului poporului român. Activitatea sa politică este un fir necurmat, de douăzeci de ani de străduință către lumină. Dela începutul carierei sale politice și până astăzi, drul Lupu a mers pe același drum sănătos al dragostei de popor, închinându-și viața maselor populare, înțelegător adânc al batailor inimii țărănilor și muncitorilor.

El intrupează genul politic al poporului. El cu vasta-i cultură și adânce-i priceperi a frământărilor vremurilor de astăzi și frățescă înțelegere a năzuințelor maselor, ține o căde nouă înspre viitorul poporului biruitor. El, care ca un nou Anten câștigă puteri noua de câte ori ascultă bataile inimii poporului; el vine, astăzi în mijlocul nostru — exilații de împrejurări și de o politică vătregă din trecutul odios — să prindă noi forțe pentru luptele ce-l așteaptă. Cuvine-se să-i arătăm și cu fapta ceea ce știm cu inima.

În zadar valurile furioase, dar peritoare ale dusmanilor luminii se izbesc de stâncă uriașă a personalității drului Lupu. În zadar urlă și spumează valurile murdare de o clipă în vesnicia poporului român! Barbații dintr-o bucată otelit de furtunile momentului, stăruie privind către orizontul colorat de aurora vremii mult așteptate. Stâncă de granit dăruiește, iar răsăritul de soare vine după legile firești orânduite de Dumnezeu.

Bine ai venit dr. Lupu, dragostea și entuziasmul nostru te învalue cu caldura, privirile noastre înlacrimate te urmăresc în drumu-ti spre biruință iar mâinile noastre, tremurătoare, se întind binecuvântându-te”.

Drul N. Lupu a ținut o admirabilă vorbire care a electrizat inimile. Aplauzele sgomotoase și ovatiile nu mai încetau.

La ieșire tinerii plini de entuziasm fac o nouă manifestație de dragoste drului Lupu. Un număr imens se strânge în jurul automobilului și aclamă îndelung până ce automobilul dispăre la o colțură de stradă. Iar cei rămași în urmă se risibesc încet povestindu-și emoția simțită și hotărârea de a sprijini cât mai mult opera de mântuire a neamului românesc începută de drul N. Lupu”.

Ochire în politica lumii.

— Sultanul Mehmed VI. și membrii fostului guvern din Constantinopol vor fi dați în judecată de Adunarea națională din Angora pentru înaltă trădare.

— Intre Cehoslovacia și Jugoslavia s'a încheiat o înțelegere pe timp de 5 ani.

— În Portugalia o mișcare revoluționară a fost înăbușită.

— Rusia va rechemă pe reprezentantul ei din Varșovia (capitala Poloniei) pe motiv, că guvernul polonez refuză a recunoaște calitatea de ministru impunerii al lui Obolenski.

— Sfârșitul alegerilor din Statele-Unite (America), iesind în paguba republicanilor, pare compromișă starea prezidentului Harding în viitoarele alegeri prezidențiale.

— Revoluția semșilor din Cirenaica (Africa) a propoziți. Italia trimite trupe și vase de război.

— Stările privitoare la starea de lucruri din Basarjit continuă să fie neliniștitoare.

— Se crede că la 20 Noembrie se va deschide tratul țării dela Lausanne, unde se va regula înțelegerea dintre țări cu privire la problema Basarjitului.

— La Constantinopol se petrec mari turburări, soldații lui Kemal pasa fac mari pradăciuni și au întreprins goana împotriva oamenilor vechiului regim. Ei au ucis pe priutul mostenitor Abdul Medjid. — America a trimis multe vase de război pentru apărarea intereselor ei și a apăsătorilor ei americani.

— România și Serbia au făcut cunoscut guvernului grec că în cazul când Grecia devine republică toate alianțele militare și tratatele economice dintre Grecia și cele două state sunt și rămân nule.

Ș T I R I.

CALENDARUL SAPTĂMĂNEI.

Noembrie 30 zile.”

Ziua	Calendar		Numele sfinților și serbătorilor	Insemnări
	n.	v.		
Luni	20	7	33 Muc. d. Mel.	Mersul vremii: vântos, schimb. răcoros.
Marti	21	8	A. h. Mih. și Gavr.	
Merc.	22	9	Muc. Onisifor	Soarele: răsare la 8 ore 10 min. apune la 5 și 19 min.
Joi	23	10	M. Orest	
Vin.	24	11	M. Mina	Luna: 8,20 lună nouă.
Sâmb.	25	12	M. Ioan Patr.	
Dum.	26	13	C. Ioan gură d. aur	

Dum. Ev. d. Luca, gl. 8, voscr. 3.

Evangelia Duminecii a 24-a Rusali.

Luca VIII. 39. — „În vremea aceea venit-a un om către Isus cu numele Iair, care era mai marele sinagogei, și căzând la picioarele lui, îl ruga să intre în casa lui, ca avea o fiică numai singură, ca de doisprezece ani care muria... Iacă vorbind el cu Isus seoseste trimis zicându-i: a murit fiica ta, nu mai supara pe învățătorul. Isus auzind, a răspuns: Nu te teme, crede numai și se va mântui! Iar intrând în casă n'a lăsat nici pe unul să intre, fară numai pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, pe tatăl fecioarei și pe mama ei. Toți plângeau și se tânguiau de dânsa. Isus a zis: Nu plângeți n'a murit, ci doarme. Și ei râdeau de dânsul, știind că a murit. Iar el scoțind pe toți afară și apucându-o de mână a strigat zicând: Fecioară, scoală-te. Și s'a întors duhul ei și a înviat îndată și a poruncit să-i dea ei să mănânce. S'au spăimântat părinții ei, iar el a poruncit lor să nu spună nimănui, ceea ce se făcuse”.

Nu te teme; crede numai și se va mântui... Îndesert resunară aceste cuvinte! Înzadar l'a mângâiat Mântuitorul pe Iair cu aceste cuvinte. Despădăduț imploră ajutorul Lui și totus nu poate crede... Ce e și mai mult; când plângerea și tânguirea lor cercă a se alina; nu plângeți, n'a murit fiica voastră, ci doarme — ei răd cuvintele Aceluia și defaimă în răsul lor pe Acela în care se pară naște, ca se încred. Doar în Iair am bănuț să fie cea mai sinceră încredere atunci, când aruncându-se naștea Doftorului etern cerea sănătate pentru fiica sa. Nesincere și neîncredătorule, Iair! tu trebuie să fi alungat de lângă cadavrul fiicei tale pentru că să se poată întâmpla minunea: învierea. Tu erai, care alergai nebun după ajutor, tu implorai mai naște îndurarea, tot tu nu voesti să crezi și numai delaturându-te, ți-se face fericea pe care o râvnești.

Cu neîncredere privim și noi la activitatea unor bărbați cari își pun truda și râvna lor pentru noi... Bărbați, cari numai prin munca alor două brațe cari le au și a minții de care sunt luminați, ridicăți din rândurile noastre, simțind aceeași ce noi îndurăm și îndurând toate neajunsurile pentru ajungerea țintei lor: ridicarea la stare, cu drept de conducere, a pătrei muncitoare — venind la noi cari singuri avem nevoie de munca lor. Îi primim neîncredători și nesinceri. Ei vin să învie în noi și prin noi idea nouă adevărată creștină: fericea în cadrele bogatei noastre patrii a acelei țagme de oameni pe a căror umeri zace, din a căror mâni iese și de a căror minți trudite se încheagă viața și existența acestei țări — țărânil, muncitorul fizic și intelectual.

Să primim cu inimi deschise și nesovăitoare pe acest mântuitor ai noștri cari ne strigă înțocmai ca fecioarei moarte din sf. evanghelie de sus: Muncitorule, scoală-te. Pr. CATU.

— În curând societatea de tramvace a orașului Arad va cumpăra locomotive noui pentru trenul orașenesc, deoarece pentru cele de azi societatea plătește câte 14 franci francezi chirie la zi, ceea ce anual în lei face 850 mij.

— Gazetarul și scriitorul Paul Szemere denunță opiniei publice din America și Ungaria, că sângunarul călău Pogány József, fost comisar bolșevic sub Béla Kun, se găsește sub nume fals în orașul New-York din America (City 33 East 1-st Street), unde redactează gazeta bolșevică ungurească „Uj Előre”.

— Artistul Sebestyén dela Teatrul orașenesc din Arad a dat mai multe lovituri de cutit împotriva funcționarului orașenesc Odry. Starea victimei e îngrijitoare.

— Un puternic cutremur de pământ a făcut mari pagube în republica americană Chile.

— În Micălaca (jud. Arad) bântue boala numită umilătura glandulelor.

— În localitatea cehoslovacă Holleschau s'a pus bazele unei organizații fasciste, care scoate și o gazetă „Republica fascistă cehă”.

— Majorul Lăzărescu din Constanta a pierit de 20 de zile, fără a-i putea da de urmă. Se crede că e vorba de o crimă.

— La Curticiu (jud. Arad) au fost prinși doi sergenți din detașamentul vestitului Héjjas din Ungaria, cari trecuseră la noi cu scopul să spioneze.

— D. Ovidiu Gritta, prefect al poliției Arad a fost însărcinat provizoriu cu controlul polițiilor punctelor de frontieră: Pecica, Curtici și Orlaca.

— Pr. I. Ardeleanu a fost numit confesor al garnizoanei Arad.

— Zilele trecute o bandă de bolșevici de pe malul stâng al Nistrului au atacat cu focuri de armă trase asupra postului nostru în dreptul satului Joia. Sentinela, care făcea de pază, soldatul Filip Anton, a fost grav rănit.

— Intre stațiile Palota și Prunișor a deraiat (sărit din șine) un tren de marfă.

— Doi urși negri, îmblânziți, dintr'un circ, în Alba-Iulia, au fost scăpați pe stradă. Urșii s'au ureat într'un copac de pe marginea străzei. Ur-cându-se un îmblânzitor după ei, cu mare greutate l'a putut da jos.

— În ziua de sfinț Dumitru, liceul din Oravița a serbat pe patronul său, generalul Ion Dragălina, al cărui nume îl poartă. Dimineața a fost parastas la biserică, iar după amiazi o foarte reușită serbare la Teatru.

— S'a publicat legea pentru desființarea prefecturilor regionale de poliție din Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Sibiu și Timișoara.

— Din Cluj se vestește, că Liviu Vărad, fals locotenent, acuzat de spionaj, a fugit de sub escortă.

— D. Vasile Stroescu cunoscutul filantrop, a dăruit ministerului de agricultură, terenul de lip-să unei clădiri, unelte și banii pentru înființarea unei școli de agricultură în comuna Brânzui (jud. Orhei).

x ZWACK specialități de Liebeur. Unicorn, Cacao, Chouvat, Cocktail, Yvette, Chypre, Gin etc., se pot primi iarăș în orașul nostru, în calitate originală din timpul de pace și în deobște cunoscută, din timpurile de pace.

x Iosif Jäger, croitorie model pentru doamne, str. Brătianu nr. 2. (Weitzer J.) Palatul minorităților. Arad.

Congresul „Asociațiunei”.

Și aici tot politică. — O lovitură de teatru.

— Intriga dlui O. Goga.

Mercuri, în ziua sfințului Mucenic Dimitrie la ceasurile 11 și jum. înainte de amiazi s'a deschis în Sibiu congresul anual al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” în sala festivă a județului, în fața unui numeros public din toate unghiurile țarei.

I. P. S. Sa mitropolitul d. V. Suciu dela Blaj în calitate de vicepresedinte, rosteste o frumoasă cuvântare de deschidere. După alegerea diferitelor comisi și după citirea rapoartelor despre munca Asociațiunei sedinta se încheie, urmând ca în sedinta următoare să se facă alegerea presedintelui, în locul rămas vacant prin moartea învătățului Bărsan.

Se hotărâse candidarea dlui V. Goldis ca prezident al Asociațiunei. Însă d. Goga s'a întovărășit cu liberalii ca fie să trântescă pe d. Goldis, — care, se știe, e viceprezidentul Partidului național, — fie să producă scandal, cu orice pret. În acest scop grupul averescano-liberal a propus candidatura dlui Nic. Iorga, desigur fără știrea dsale, dar pentru a provoca răceala între d. Iorga și Partidul național.

Punând candidatura dlui Iorga, — pe care d. O. Goga l'a injurat și ponegriț fără înecetare, a intrigat și altădată susținând și făcând propagandă pentru candidatura dlui Iorga contra dlui Goldis la prezidenția Camerei, — d. Goga înfa-

țisa două rezultate cari amândouă erau să fie pe placul intrigei dsale:

— Iese d. Iorga, intriga a reușit; nu iese d. Iorga, se va putea spune că l-a combătut Partidul național și iarăși intriga prinde.

La propunerea dlui dr. Valeriu Branicea amânându-se alegerea s'au zădărnicit toate acestea și s'a scutit cel mai respectat asezământ cultural de dincoace de Carpați de un spectacol scârbos.

S'a făcut alegerea viceprezidentului și a membrilor din comitetul central. Ca vicepreședinte a fost ales d. dr. Octavian Russu fost senator și vechiu membru în comitetul central. În comitetul central au fost aleși următorii: pr. Ion Agărbiceanu, deputat; Ilie Beu, fost senator; Iosif Blaga, directorul liceului din Brașov; Bârlea, general Boeriu, Vasile Bologa, Lucian Borcea, Ion Bunca, Partenie Cosma, Ilie Dăjanu, Nicolae Drăgan, Octavian Goga, Ion Lupas, Iuliu Martan, gen. dr. Gh. Moga, Ion Mota, Zenovje Păclesan, Aurel Popescu, Gh. Poponea, dr. Gh. Preda, Vasile Stan, Gavril Todica, Nicolae Togan, Ion Vățășanul, Trandafir Scorobet, mitropolitul dr. Vasile Sucu (unite) și dr. Nicolae Balan dela Sibiu (neunite).

Comitetul Manolescu președintele „Caselor Naționale”, a adresat un calduros salut „Astrei”, vestind că Centrala Caselor Naționale contribuie cu 9000 lei la fondul „Andrei Bărseanu, iar pentru clădirea muzeului Avram Iancu la Tebea oferă 60 mii lei și va da și în anii viitori sume cari să servească la construcția acestui muzeu.

Cu prilejul alegerii orașului în care să se țină viitorul congres s'a născut o mare lărmălae. Partizanii dlui Gold's au fost pentru Baia-Mare, iar ai dlui Iorga pentru Sibiu. S'a lăsat în sarcina comitetului central alegerea orașului, pentru adunarea viitoare.

Cu acestea sedințele „Astrei” au fost încheiate.

Mișcarea cooperativă.

La congresul meseriașilor care a avut loc în ziua de 12 Noembrie a. c. în Arad, la care au luat parte delegați din Ardeal și Banat, d. I. Corlat, subinspector la Centrala Cooperativelor și director al școlii de contabilitate și educație cooperativă din Arad, arată considerația ce se cuvine meseriașilor muncitori și producători pentru că ei execută porunca dumnezeiască: „prin sudoarea frunții lor și lucrul mânelor lor, își câștigă pita” și pentru că din miștile senne și inimile curate, din rândurile muncitorilor modesti și săraci s'a născut „cooperatia”.

Prima societate cooperativă a fost înființată de 28 muncitori țesători, în orașul Rochdale din Anglia, acum 79 ani cu 700 lei capital strâns din economii de 0.20 lei pe săptămână.

Eși-au pus în gând să se unească, prin economii să adune capital, să deschidă prăvălii pentru vânzarea alimentelor și îmbrăcămintei, să zidească case pentru membri, să facă ateliere și fabrici pentru a da de lucru la membri și să lucreze pentru instruirea lor au hotărât:

1. Vânzarea mărfurilor să se facă pe bani gata.
2. Vânzarea să se facă după prețul și obiceiul pieței (târgului).
3. Câștigul să se împartă între membri după cumpărăturile făcute.
4. Membrii să aibă drept egal de vot în adunarea generală ori care ar fi capitalul lor.

Aceste reguli, aceste principii sunt îmbrățișate de cooperatie și se aplică în toate țările.

După 70 ani dela începerea cooperatiei, „Societatea dreptilor pionieri dela Rochdale”, căci așa se numea societatea lor cooperativă, avea 20500 membri, cu 9.500.000 lei capital, făcea înțoarcere din vânzare de 12.000.000 lei pe an, avea o moară de 2.500.000 lei ce făcea vânzări de lână de 8.000.000 lei pe an, o mare prăvălie cu 39 cursuri în valoare de 1.000.000 lei o bibliotecă de 20.000 cărți și sute de foi, pentru instrucția membrilor, apoi o școală pentru copii, și alte școli pentru adulți și ucenici.

Indemnăm meseriași adunați în congres să se unească, să organizeze cooperative prin care să se aprovizioneze mai ieftin cu materialele trebuțoare meseriei lor, pentru ca pe deoparte să aibă un câștig mai mare, iar pe de altă parte să poată vinde mai ieftin, lucrând la sefinirea traiului, luând pilda dreptilor pionieri dela Rochdale, întemeietorii cooperatiei.

Între meseriași producători și între cumpărătorii consumatori, trebuie să fie unire și bună înțelegere, căci unii fără alții nu se poate.

Atrage luarea aminte congresului de starea de sărăcie și mizerie în cari se găseau odată meseriași producători ca și muncitorii agricoli.

Dacă astăzi starea lor materială s'a îmbunătățit, valorizându-se bine munca, este o răsplătă dreaptă ce se cuvine muncitorilor producători.

Dar pentru ca și în viitor, când valoarea leului nostru va fi normală, muncitorii producători să se poată bucura de o bună stare materială, culturală și morală, vremea care va veni, trebuie să-i găsească uniți în cooperative, prin care să se aprovizioneze, să-și păstreze și să-și sporească economiile, iar producția bratelor lor să sporească pentru a fi în stare s'o și exporte, contribuind ca buni cetățeni la sporirea avuției neamului și a țării în care trăim.

Declară că stă la dispoziția meseriașilor pentru a le da toate lămuririle pentru organizarea lor în cooperative.

Congresul a emis o comisie care să se pună în legătură cu directorul școlii de contabilitate și educație cooperativă pentru organizarea cooperativei de aprovizionare a meseriașilor.

IGHEC.

Publicațiune de licitație.

În baza ordinului nr. 9355—1922 al Ministerului lucrărilor publice, Direcțiunea de poduri și șosele Cluj se publică licitație pentru construirea podului nr. 3 pe șos. jud. Seleus-Cermei km. 3.0—3.1, care se va ținea la Direcțiunea în Cluj și la Serviciul subsemnat în 9 Decembrie 1922 la ora 10 observând prescrierile legii contabilității art. 72—85.

Depunerea garanției provizorie de 4% a sumei din ofertă se va adevăra prin recipisa anexată ofertei.

Suma preliminară în deviz este 97.000 lei. Elaboratul tehnic, condițiunile de edificare și licitație și modelul de ofertă și contract se pot vedea zilnic în orele oficiale.

SERVICIUL DE PODURI ȘI ȘOSELE ARAD.

Concurs.

În Azilul de copii al statului din Arad, e vacant postul de **împiecat cl. II**, pentru care se publică concurs. Retribuțiunea lunară acestui post este 1095 lei și alimente cu reducere.

Reflecții sunt rugați a-și înainta petițiile în termen de 8 zile dela publicarea subsemnatei direcțiuni cu adresa către Inspectoratul General Sanitar din Cluj împreună cu actele necesare.

Deslusirile se pot primi în biroul directorului acestui ASI dela ora 12—1.

Arad, la 11 Noembrie 1922.

DIRECȚIUNEA ASILULUI DE COPII AL STATULUI DIN ARAD.

Știri cooperatiste.

Se aduce la cunoștință, că Federalei cooperativelor sătești „Aradul”, i-a sosit din Vechiul Regat 3 vagoane de grâu pe cari le-a distribuit cooperativei „Strugurul” din Ghioroc, „Măgurița” din Coșop, „Balanta” din Baja, „Sâmbătelia” din Sâmbăteni.

Tot așa se aduce la cunoștință că prăvălia federală este asortată de curând cu mărfuri de textile sosite din străinătate pe care le pune în vânzare atât pentru cooperative cât și pentru publicul particular cu prețurile cele mai moderate.

Duminică în 12 Noembrie a. c. s'a ținut adunarea generală ordinară a societății de consum „Furnica” din Butești. Între punctele puse la ordinea de zi au fost și hotărârile acestei societăți la Federala „Aradul” și prin urmare intrarea ei în cadrele organizației Casei Centrale București.

Adunarea generală după o însufletită cuvântare de propagandă ce s'a roșit din partea dlui președinte Iuliu Bodea, preot a hotărât cu unanimitate afilierea societății la Federala „Aradul”.

AVIZ.

Arând în vedere greutățile ce le întâmpinăm din cauza marilor jertfe bănești cu scoaterea foaiei, rugăm pe stimații abonați cari primesc gazeta să binericioasă u trimită costul abonamentului la redacția gazetei, Arad, „Biserica Regele Carol No. 37.

No. G. 9122/8—1922.

Publicație de licitație.

Pe baza deciziei Judecătorei de Ocol Arad No. de maș sus cuprinse în favoarea lui Sigismund Schwartz contra lui pentru suma de 1260 Lei capital și accesorii. Interese 5% dela 11 August 1921. Spese staverite de prezent în 282 Lei 25 b. Mobilele prețuite în 3300 Lei se vor vinde la licitație în Arad, Palatul Baronului Bohus în ziua de 20 Noembrie 1922 d. m. la orele 4.

Licitatia aceasta să ordonează și pentru pretenziunea lui Laurentiu Lengyel pentru suma de 395 Lei 04 bani capital și accesorii.

Arad, la 4 Noembrie 1922.

Bela Najmányi.

exec. jud. regesc.

? Cine nu cunoaște ?

izvorul de estinătate din Arad

să cerceteze magazinul de modă a lui

STRASSEB

viz-a-viz de bis lutherană din Arad.

FRANCISC TRITTHALER

Birou de arhitectură. ARAD, str. Coșbuc (Wesselényi) 47.

Primește tofelul de comenzi dela cele mai simple până la cele mai complicate și moderne lucrări de arhitectură. Primește executări de planuri și devize

Se primesc

AGENȚI ȘI TEHNICIANI VÂNZĂTORI

la magazinul de mașini de cusut

Singer Bourne & Comp

Cornul vânătorului (Vadászkürt)

Vechiul Restaurant, Str. Românului,

s'a redeschis modern renovat. Cele mai alese beuturi. Bucătărie de primul rang. În fiecare seară dela ora 8 concertează orchestra de primul rang. Prețuri moderate. Roagă sprijinul On. public.

Pentru comercianții din provincie!

Ioan Köö

primul magazin de manufactură, vinde stofe, mălășuri și textil cu prețurile cele mai avantajoase.

Bul. Reg. Ferdinand No 16 (Boros Béni-tér).

Hotelul și Restaurantul Podgoria,

din calea Radnei No. 3 are camerele cele mai curate și cu prețuri avantajoase. Restaurantul are bucătărie de primul rang, beuturi naturale. Prețuri ieftine. Serviciu punctual.

MAGAZIN DE HAINE PENTRU BARBAȚI, BAȚI ȘI COPII

Haine de școală, paltoane pentru băieți și haine pentru bărbați, raglanuri paltoane de iarnă, cojoace, bluze de piele, peletine în mare asortiment. — Stofe de lână indigenă și streină. — Secție separată pentru croitorie.

Szántó și Komlós, Piața Avram Iancu Edificiul Teatrului orașului